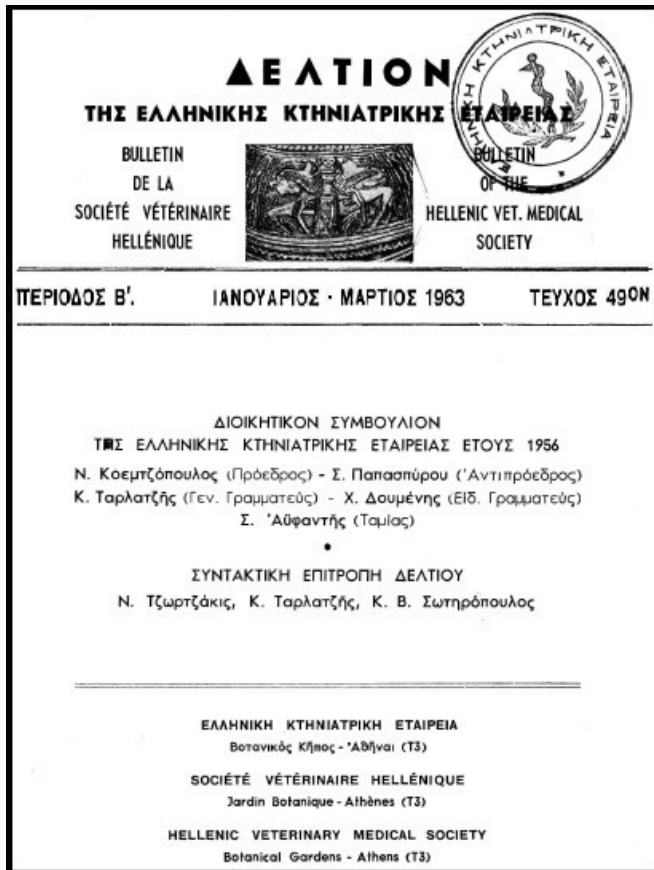


## Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

No 1 (1963)



### ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΩΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1959,1960,1961

ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.18319](https://doi.org/10.12681/jhvms.18319)

Copyright © 2018, ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ



This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

#### To cite this article:

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Α. (1963). ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΩΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1959,1960,1961. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, (1), 33-37. <https://doi.org/10.12681/jhvms.18319>

# ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΝΩΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1959, 1960, 1961

Υ π ό

ΑΓΓ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ  
Κτηνιάτρου - Μικροβιολόγου  
Παρά τῷ Κ.Μ.Ι. Ὑπ. Γεωργίας

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1959 προέβημεν εἰς συστηματικὴν προεργασία ἐπὶ τοῦ μικροβιολογικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ ἐλέγχου τοῦ ἐν Ἀττικῇ παραγομένου γάλακτος. Ἡ ἔρευνα δὲν περιορίσθη μόνον εἰς τὰ ἐπισημῶς ἀποστελλόμενα δείγματα πρὸς ἐξέτασιν παρὰ τῶν ἀρμοδίων Κτηνιατρικῶν ἀρχῶν ἀλλὰ ἐπεξετάθη παρ' ἡμῶν. εἰς πλῆθος δειγμάτων γάλακτος μὲ τὸν σκοπὸν τὴν ἐξαγωγήν θετικῶν συμπερασμάτων ἐπὶ τῆς ὑγειονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐν Ἀττικῇ προσφερομένου γάλακτος καὶ εἰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους. Ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατος ἡ δημοσίευσις τῶν ἀποτελεσμάτων ἀναλυτικῶς, παραθέτομεν κατωτέρω τὰ ἀποτελέσματα ἐν συντομίᾳ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ταῦτα θὰ ἀποτελέσουν τὴν βάσιν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Κτηνιατρικοῦ ὑγειονομικοῦ ἐλέγχου τοῦ γάλακτος.

## ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ

Ἐχρησιμοποιήσαμεν τὰς νεωτέρας μεθόδους αἱ ὁποῖαι ἤδη χρησιμοποιοῦνται εἰς Δανίαν, Γερμανίαν καθὼς καὶ μερικὰς τυποποιημένας ἀμερικανικὰς μεθόδους μὲ τὰ ἀντίστοιχα θρεπτικὰ ὑλικά.

### (1) Α' Βρασμένον γάλα

Κατὰ τὸ ἔτος 1959 ἐξητάσθησαν (11) δείγματα βρασμένου γάλακτος γαλακτοπωλείων Πειραιῶς, ἡ ἔρευνα τοῦ ὁποῖου ἐγένετο διὰ παθογόνους μικροοργανισμούς ὡς καὶ διὰ τὸν ἐλεγχον τοῦ βρασμοῦ αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δὲν εὐρέθη τί τὸ παθογόνον καὶ ἡ ὅλική μικροβιακὴ χλωρίς (O.M.X.) ἀπέδειξεν max. 12000/ml καὶ min 50/ml.

### Β' Νωπὸν βούτυρον

Κατὰ τὰς γενομένας (12) ἐξετάσεις νωποῦ βουτύρου ἀπεδείχθησαν τὰ ἐξῆς : O.M.X. max. 100.000/ml. min 50.000/ml. καὶ οὐδεὶς παθογόνος μικροοργανισμός.

**Γ' Νωπὸν γάλα**

Κατὰ τὸ ἔτος 1959 ἐξητάσθησαν 100 δείγματα γάλακτος νωποῦ λευκῆς φθέντος ἐκ σταύλων τῶν χωρίων Ἀσπρόπυργος, Μάνδρα, Ἀχαρναί, Σπάτα, Ἀνάβυσσος, Καλύβια Μεσογείων, ὡς καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ Μεγάρων. Ἡ δειγματοληψία ἐγένετο κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστιον καὶ πάντοτε 2-4 ὥρες μετὰ τὴν ἄλμειξιν ἢ ὁποῖα ὡς γνωστὸν ἐνεργεῖται ὑπὸ πρωτογόνους συνθήκας. Ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ ἐξέταση ἐγένετο κατὰ τὸν ἰδεωδέστερον τρόπον. Ἡ Ο.Μ.Χ./ml. ἀπέδειξεν max. 66.600.000 min. 1.310.000.

**Δ' Παστεριωμένον γάλα πρατηρίων**

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1959 ἐξητάσαμεν 80 δείγματα γάλακτος διαφόρων πρατηρίων καὶ τῶν 4 ἐργοστασίων γάλακτος τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς. Αἱ ἐξετάσεις ἐγένοντο ἀπὸ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου μέχρι τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου. Τὰ πρατήρια καὶ αἱ φιάλαι ἠγοράζοντο ἀδιακρίτως εἰς οἵανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν 24 καὶ πλέον ὡρῶν. Πολλὰ ἐξετάσεις ἐγένοντο τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας τῆς ἀγορᾶς πάντως αὗται διετηροῦντο εἰς ψύξιν 8° - 12° C.

Ἡ Ο.Μ.Χ. /ml. 9.600.000 max.

20.000 min.

Colif/ml. 150 max.

0 min.

**(2) Α' Νωπὸν γάλα ἐργοστασίου Χ.**

Κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἐξητάσθησαν 40 δείγματα νωποῦ γάλακτος λευκῆς φθέντος ἐκ τῆς δεξαμενῆς τοῦ ἐργοστασίου πρὸ πάσης ἐπεξεργασίας. Τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ἡ Ο.Μ.Χ. ἦτο μειωμένη κατὰ τοὺς ἄλλους ὅμως μῆνας αὕτη ἦτο ηὔξημένη.

Ο.Μ.Χ./ml. max. 6.000.000

min. 500.000

Colif/ml. max. 20.000

min. 40

Αἰμολυτικά/ml max. 8.500

min. 10

Ring - test θετικὸν εἰς ἅπαντα.

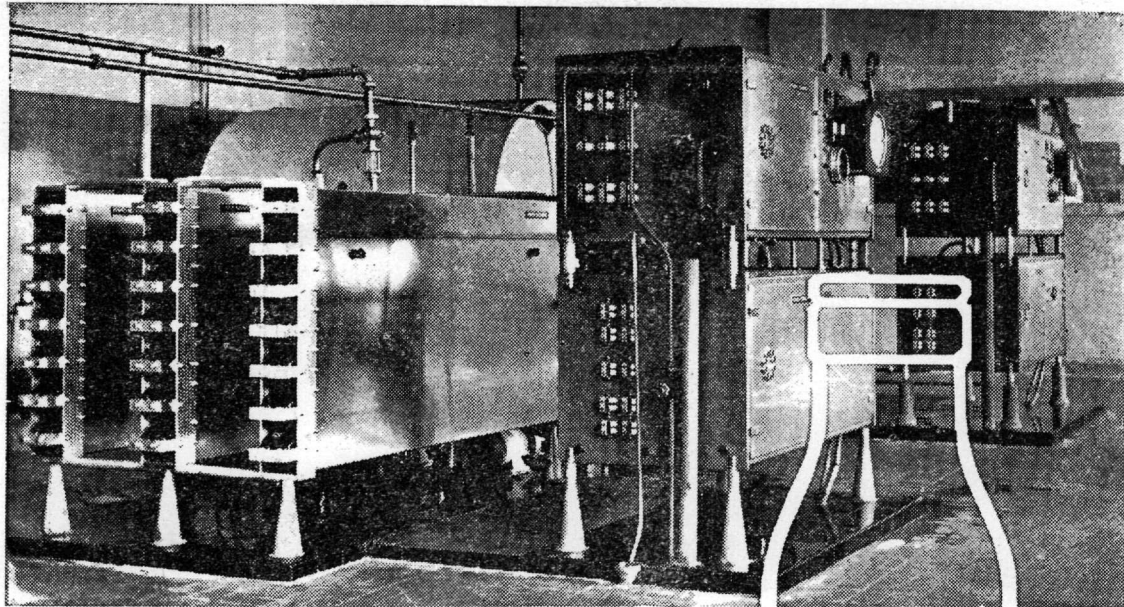
Χρόνος ἀναγωγῆς Κ.Μ. 0,5 - 3 ὥρες

Ὁξύτης Dornic 17° - 21°.

**Β' Παστεριωμένον γάλα ἐργοστασίου Χ.**

Ἀντίστοιχοι ἐξετάσεις 40.

Ο.Μ.Χ./ml. max. 70.000 min. 5.000



*Τμήμα των νέων εγκαταστάσεων της δι' ακτινώσεως παστερίωσης του γάλακτος.*

## ΤΩΡΑ Η **ΕΒΓΑ** ΣΑΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΠΑΣΤΕΡΙΩΜΕΝΟ ΓΑΛΛΑ**ACTINISÉ**

**ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΘΡΕΠΤΙΚΟ!  
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΥΓΙΕΙΝΟ!**

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ «ΕΒΓΑ», που πρώτη εισήγαγε στην Έλλάδα την παστερίωση του γάλακτος, και πάλιν πρώτη εφαρμόζει σήμερα το νεώτατο Έλβετικό σύστημα παστερίωσης δι' ακτινώσεως του γάλακτος (ACTINISATION).

Ειδικά συγκροτήματα μηχανημάτων DE STOUTZ εγκατέστησεν ή «ΕΒΓΑ» και πραγματοποιεί την συγχρονισμένη αυτή

έπεξεργασία του γάλακτος. Χάρης στην νέα μέθοδο εξασφαλίζεται άνωτάτου βαθμού παστερίωσις και, ταυτοχρόνως, εμπλουτισμός του έπεξεργασμένου γάλακτος με φυσικές βιταμίνες D.

Μηχανήματα DE STOUTZ χρησιμοποιούνται εις ΕΛΒΕΤΙΑΝ, ΓΑΛΛΙΑΝ, ΙΤΑΛΙΑΝ και άλλα προηγμένα εις πολιτισμόν κράτη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α. Ε.



"ΑΛΕΚΤΟΡ,



Colif./ml.	max.	20	min.	0
E. coli/44°		0		0
Φωσφατάση		Ἀρνητικὴ		
Ὑπεροξειδάση		Θετικὴ		
(Καζεολυτικά κατὰ τὴν μέθοδον Schönberg)				
	max.	800	min.	100.

Δὲν ἐγένετο δειγματοληψία ὅπως καὶ ἀνωτέρω κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον, Ἰουνίου, Ἰουλίου, Αὐγούστου.

### Γ' Νωπὸν γάλα ἐργοστασίου Ψ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἐξητάσθησαν 40 δείγματα νοποῦ γάλακτος δεξαμενῆς γάλακτος.

O.M.X./ml.	max.	6.800.000	min.	700.000
Colif./ml.	max.	8.000	min.	100
Ring - test	θετικὸν εἰς ἅπαντα.			
Ἀναγωγή K.M.	max.	0,5—3	εἶρος	
Ὄξύτης Dornik	17°—22°			

Δὲν ἐγένετο δειγματοληψία κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον, Ἰουνίου, Ἰουλίου, Αὐγούστου.

### Δ' Παστεριωμένον γάλα ἐργοστασίου Ψ

Ἀντίστοιχοι ἐξετάσεις δειγμάτων 40.

O.M.X./ml.	max.	60.000	min.	12.000
Colif/ml.	max.	8	min.	0
E. Colli/44°	max.	0	min.	0
Φωσφατάση		Ἀρνητικὴ		
Ὑπεροξειδάση		Ἀρνητικὴ καὶ θετικὴ		
(Καζεολυτικά)	max.	600		180

### Ε' Νωπὰ γάλατα σταύλων χωρίων Ἀττικῆς

Ἔτος 1960. Δείγματα 50.

O.M.X./ml.	max.	16.000.000	min.	300.000
Colif/ml.	max.	3000	min.	10
Ὄξύτης Dornik	17°—20°			
Ἀναγωγή K.M.	0,5—5 ὥρας			
Ring-test	κατὰ 60 % θετικὸν			

Δὲν ἐγένετο δειγματοληψία κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου.

**ΣΤ' Γάλα παστεριωμένον πρατηρίων ἐργοστασίου Ζ**

Ἔτος 1960. Δείγματα 50.

O.M.X./ml	max. 200.000	min. 12.000
Colif/ml	max. 16	min. 0
E. Coll/44°	δύο φορές θετική εἰς 1 ml.	
Αἰμολυτικά	θετικά 9 φορές (bac. cereus)	
Φωσφατάση	10 φορές ἀμφίβολος	
Ὑπεροξειδάση	θετική.	

Δειγματοληψία καθ' ὄλον τὸ ἔτος.

**Ζ' Γάλα νωπὸν ἐργοστασίου F**

Ἔτος 1960. Δείγματα 60.

	Ἐκ τῆς δεξαμενῆς	
O.M.X./ml.	max. 10.000.000	min. 400.000
Colif/ml.	max. 30.000	min. 80
Αἰμολυτικά/ml.	max. 1.000	min. 0
Ring-test	θετικὸν εἰς ἅπαντα	
Ὁξύτης Dornic	16°—22°	
Ἀναγωγή K.M.	1—3 ὥρας	

Δειγματοληψία καθ' ὄλον τὸ ἔτος.

**Η' Γάλα παστεριωμένον ἐργοστασίου F**

Ἀντίστοιχοι ἐξετάσεις 60.

O.M.X./ml.	max. 80.000	min. 3000
Colif/ml.	max. 30	min. 0
E. Colli/44°	0	0
Φωσφατάση	Ἀρνητική	
Ὑπεροξειδάση	Θετική	
(Καζεολυτικά)	max. 500	80

Δειγματοληψία καθ' ὄλον τὸ ἔτος.

**(3) Α' Γάλα νωπὸν ἐργοστασίου F**

Ἔτος 1961. Ἀριθμὸς δειγμάτων 50. Ἀπὸ Ἰανουαρίου—Ἰουλίου.

O.M.X./ml.	max. 5.000.000	min. 600.000
Colif/ml	max. 6.000	min. 80
Αἰμολυτικά/ml.	150	6
Ἀναγωγή K.M.	0,5—3 ὥρας	
Ὁξύτης Dornic	17°—20°	
Ring-test	θετικὸν	

**Β' Γάλα παστεριωμένον ἐργοστασίου F**

Ἀντίστοιχοι ἐξετάσεις 50.

O.M.X./ml.	max. 65.000	min. 3000
Colif/ml.	max. 12	min. 0
E. Coli/44°	εἰς ἓνα δειγμα + 1 g	
Φωσφατάση	Ἀρνητική	
Υπεροξειδάση	Θετική	

**Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α**

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξετάσεων συνάγονται τὰ κάτωθι συμπεράσματα.

1. Ὅτι O.M.X. τοῦ νωποῦ γάλακτος εἶναι ὑπερβολικὰ ηὔξημένη ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας. Αἱ αἰτίαι εἶναι αἱ πρωτόγονοι συνθῆκαι ἐνσταυλίσεως, ἀλμύξεως καὶ συλλογῆς τοῦ γάλακτος.

2. Ὅτι τὰ νωπὰ γάλατα βρῖθουν κολοβακτηριδίων διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους.

3. Ὅτι ἡ παστερίωσις τοῦ γάλακτος ὡς καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ κατανάλωσις μόνον παστεριωμένου γάλακτος ἀποτελοῦν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην πρὸς προάσπισιν τῆς δημοσίας ὑγείας.

4. Ὅτι ἡ βρουκέλλωσις τῶν γαλακτοφόρων ἀγελάδων ἰδίως τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς ἔχει φθάσει εἰς τὸ ὑψηλότερον ποσοστὸν παρὰ ποτέ. Αἱ κυριώτεραι δὲ αἰτίαι εἶναι ὁ πρωτογονισμὸς τῶν ἀγελαδοτρόφων, αἱ κακαὶ συνθῆκαι διεξαγωγῆς τῆς ἀγελαδοτροφίας καὶ ἄλλαι.

5. Ὅτι ἐπιβάλλεται ἰδιαιτέρα ἐπιτήρησις τῶν πρατηρίων γάλακτος ὡς πρὸς τὰς συνθήκας συντηρήσεως τοῦ γάλακτος ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

**Η ΕΝΤΕΡΟΤΟΞΙΝΑΙΜΙΑ ΤΩΝ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ**

Υ π δ

Κ. ΤΑΡΛΑΤΖΗ, Α. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ καὶ Ε. ΣΤΟΦΟΡΟΥ

**Ἱστορικόν :** Νόσος προσομοιάζουσα συμπτωματολογικῶς πρὸς τὴν ἐντεροτοξιναιμίαν, ἐμελετήθη τὸ πρῶτον παρ' ἡμῖν κατὰ τὰ ἔτη 1933 - 1934 ὑπὸ τῶν Ἀντωνοπούλου, Ἀνανιάδη, Παπαγιάννη καὶ Δεμπονέρα εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς χώρας μας. (\*)

Κατὰ τὸν Ἀντωνόπουλον, ἡ ἐντεροτοξιναιμία προϋπήρχε καὶ μάλιστα ὑφίστατο ἀπὸ τοῦ 1920 μὲν εἰς τὸν Νομὸν Ἀργολιδοκορινθίας, ἀπὸ τοῦ 1928 δὲ εἰς τοὺς Νομοὺς Ἀχαϊοῦλιδος καὶ Αἰτωλοακαρνανίας.